

Tistlar i ruff

- mekanisk bekämpning

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Fakta	2
Frågeställning	3
Metod	3
Resultat	4
Slutsatser och diskussion	4

Bakgrund

Vara-Bjertorp GK är belägen mitt på Västgötaslätten. Klubben bildades 1987 och banan invigdes 1990. Banan är en park och skogsbana i slottsmiljö. Banan ligger på gammal jordbruksmark och består mestadels av lera.

Under de första 15 åren har vi klippt och bärgat långruff varje höst. Därefter har vi fortsatt klippa men slutat att bärga den slagna långruffen på grund av att vi inte har någon lämplig avstjälningsplats. Under de senaste åren har områden av tistlar i ruffen ökat markant. Tistlar i ruffen är besvärliga för golfarna - det är svårt att hitta bollen, nästan omöjligt att slå ur och dessutom sticks dom när man går igenom. Men framförallt är det en utseendefråga.

Fakta

Åkertisteln hör till de besvärligaste ogräsen i Sverige. Åkertisteln är flerårig och har kraftiga underjordiska utlöpare som gör att en enda fröplanta på ett par år kan växa till en stor koloni. Huvudsaklig tillväxtperiod är vår och sommar. Maximal vegetativ spridning under optimala förhållanden i växtperioden är 1,5 m per månad. Under en hel säsong under gynnsamma förhållanden kan ett etablerat tistelbestånd breda ut sig 6-12 m horisontellt med hjälp av utlöpande rötter under förutsättning att de slipper konkurrens.

Endast en liten del av spridningen sker via fröer. Frön sprids bara ca 20 meter från moderplantan. Groddplantorna växer långsamt och är mycket känsliga för beskuggning. De är också känsliga för jordbearbetning och kan lätt bekämpas.

Åkertisteln är ett stort problem i tempererat klimat och trivs bäst i temperaturer mellan 0°C och 32°C. Dess rötter verkar växa bäst vid 15°C och flest skott utvecklas också vid 15°C. De ovanjordiska delarna är känsliga för frost. De dör på hösten eller tidig vinter, men rötterna med näringsreserver överlever vintern. Tillväxten av skott börjar på våren när medeltemperaturen för en vecka når 5°C och får fart när temperaturen övertiger 8°C. Åkertistelns övervintrande vegetativa organ har i försök visat sig vara känsliga för temperaturer under -7°C.

Åkertisteln trivs bäst i områden med en måttlig årlig nederbörd, 400-750 mm och verkar ha svårigheter i att fortleva i jordar som lätt torkar ut på grund av klimat eller jordegenskaper. Åkertisteln kan dock klara torrperioder bra eftersom den har ett djupt rotsystem som kan nå ned till grundvattennivån. Åkertisteln kräver god tillgång på ljus. I skugga blir plantan lång och slapp och producerar få blommor.

Åkertisteln trivs på all slags jord utom torr sandjord och kalkfattig myrjord. Arten gynnas på lerhaltiga jordar.

När tisteln klipps av hindras den att ta upp näring. På detta sätt svälter och försvagar man tisteln och vid nästföljande växtsäsong kan den ha svårt att konkurrera med de andra växterna i ruffen. Tistlarna växer inte mycket på hösten, så utsvaltningen måste därför ske under sommaren.

Frågeställning

Minskar åkertisteln i antal vid regelbunden klippning?

Metod

På våren 2014 tog vi beslutet att ändra klipprutinerna för långruffen. Alltsedan dess klipper vi en 6 meter bred remsa närmast ruffen på en klipp höjd av 10 centimeter.

I samband med att vi ändrade klipprutinerna mätte jag inom den 6 meter breda remsan upp ett område på 4 m² med ett stort bestånd av tistlar för att undersöka effekten av regelbunden klippning. Inom uppmätt yta fanns vid denna tidpunkt 78 stycken åkertistlar. Jag startade försöket genom att klippa på en klipp höjd av 10 cm. Vi har därefter klippt området var 3:e till 4:e vecka beroende på tillväxt. Tidpunkt för klippning har inte berott på tillväxten hos tistlarna utan på tillväxten hos gräset och när det har funnits utrymme tidsmässigt för personalen att klippa. Ambitionen har dock hela tiden varit att få ett utseendemässigt bra resultat. Detta får man bl.a. genom att inte låta gräs och tistlar växa sig för höga utan att försöka klippa regelbundet.

Resultat

I september 2015 gjorde jag en ny räkning av tistlar inom den uppmätta ytan och då fanns där 23 stycken tistlar. De tistlar som finns kvar inom området är försvagade och gräset har mer och mer tagit över och konkurrerat ut tistlarna.

Slutsatser och diskussion

Detta försök visar att det genom mekanisk bekämpning via regelbunden klippning går att bekämpa och minska antalet tistlar. Det kräver dock att man fortsätter med regelbunden klippning. Den negativa aspekten är att det innebär en större miljöpåverkan och fler arbetstimmar. Det positiva är att med färre antal tistlar blir det utseendemässigt mer tilltalande och golfaren har lättare att hitta bollen.

Ett mervärde vi fått genom försöket är att vi upptäckt att det finns ytor av ruff som vi tidigare slentrianmässigt under många år har klippts 1-2 gånger i veckan istället kan klippas var 3:e till 4:e vecka på en klipphöjd av 10 cm. Det är ytor som inte används i någon större utsträckning av golfaren. Vi kan via detta ändrade klippintervall spara arbetstid och minska dieselåtgången vilket får en positiv effekt både på miljön och klubbens ekonomi.